

Teir, sum útflyta saltfisk, hava gyltar dagar, tí prísurin á marknaðinum er farin heilt til himmalst í seinastuni

savnsmynd

Fáa nú yvir 70 krónur fyri kilo

– Fiskasølan sigur, at prísirnir á marknaðinum hava aldrin verið so høgir sum nú. Og fyribils eru ikki úttil til, at hann fer at falla.

ÁKI BERTHOLDSEN

– Fiskaprísirnir á marknaðinum hava ongantið verið so høgir sum teir eru nú.

– Og enn eru ongi úttil til, at hann fer at falla aftur.

Hans Johannes á Brúgv, stjóri á Fiskasøluni, sigur,

at so høgir, sum fiskaprísirnir eru nú, hava teir aldrin verið fyrr.

Hann sigur, st føroyskir útflytarar fáa nú yvir 70 krónur fyri kilo av saltfiski og tað er met.

Tað er saltað toskafløk, hann tosar um.

Fyri nokrum fáum árum síðani var tað hildið at vera sera gott at fáa 40 krónur fyri kilo. Men nú er hann so næstan tvær ferðir tað.

Hann sigur, at hetta sæst eisini í avreiðingaprísinum í Føroyum, sum ongantið hava verið hægri enn tað

sama.

Men stjórni á Fiskasøluni sigur, at tað er næstan eina og aleina marknaðarprísurin á saltfiski, men fyri ein part eisini prísurin á feskum fløkum, fyri at takka, at prísurin er so høgir.

– Tað er saltfiskaprísurin,

sum stýrir prísleguni sum heild, tí hann dregur prísinn á hinum fiskaslogunum við sær. Tí frystur fiskur hevði ikki borið hendan prísinn, sigur Hans Johannes á Brúgv.

Hann leggur afturat, at hetta ferir so aftur við sær, at allur stórusk, sum kann brúkast at salta, hann verður saltaður.

Orsøkin til, at saltfiskaprísurin er so høgir er, at tað eru ongar aðrar vørur, sum kunnu brúkast ístaðin.

– Toskur er toskur og ongar aðrar vørur kunnu brúkast ístaðin fyri tann hvíta toskin.

Men er talan um frystan fisk, verður eitt nú lýtur ofta brúktur ístaðin fyri tosk.

Útbøðið fer at minka 150.000 tons

Hans Johannes á Brúgv sigur, at orsøkin til, at fiskaprísirnir eru farnir til himmals, er, at útbøðið til londini í Suðurevropa er so nógv minkað í seinastuni, serliga úr Noregi.

– Ikki minst er útbøðið av toski úr Barentshavinum heilt nógv minkað í seinastuni.

– Hetta ger so aftur tað, at ongar goymslur eru av saltfiski, hvørki her, ella har.

– Men tá ið prísurin er so høgir, sum hann er nú, torir ongin at leggja við goymslunum, tí vandi er sjálvandi altíð fyri, at hann fer at fella aftur, tá ið hann er so heilt óvanliga høgir, sum hann er nú.

Og metingarnar vísa, at komandi ár fer útbøðið av toski at minka enn meiri.

Metingar vísa, at komandi ár verður útbøðið av toski eini 150.000 tons minni enn í tí.

Tá verður hugsa um tosk úr øllum norðurlantshavi, tvs. úr Barentshavinum,

Kanada, Grønlandi, Íslandi, Føroyum og úr Noregi.

Nýtslan minkað 10%

Tá ið marknaðarprísurin hjá føroyingum er so høgir, sum hann er, merkir tað, at brúkarin skal betala enn meiri fyri fiskin, tí í køliðiskunum í handlunum kostar hann sostatt uppafur meiri.

Stjórni á Fiskasøluni sigur, at tann høgi prísurin hevur sjálvsagt ført við sær, at nýtslan minkar, tí tá fara fólk at eta okkurt annað.

Og tað hevur eisini víst seg, at niðri í Evropa er nýtslan av fiski minkað eini 10% í seinastuni, og tað er eitt rættiliga kontant aftursvar til tann høga prísinn.

– Og tá ið marknaðurin svingar 10%, tosa vit um ógilara nøgdur av fiski.

Men fyribils bendir onki á, at tann minkandi nýtslan fer at føra prísfall við sær.

Tí, sum sagt, eru úttil til, at útbøðið fer at minka eini 150.000 tons komandi ár, afturimóti í ár.

Og tað heldur prísinum uppi.

– Hevði útbøðið hinvegin vaksið, hevði talan verið um eina meiri álvarsliga støðu.

Hann ventar tó ikki, at úttil eru til, at prísirnir fara enn longur upp.

– Eg haldi, at prísurin er so høgir, at nú hevur hann rokkið eitt mark, sigur stjórni í Fiskasøluni.

Hann vísir eisini á, at saltfiskur er ein vetrarvøra.

– Hetta er sera góð árstíð nú uppundir jólni. Upundir páska er eisini góð tíð.

– Hvussu so verður inn í millum er torført at meta um.

– Men í míni verð er prísurin komin so langt upp, sum hann kann, sigur Hans Johannes á Brúgv.

Prísirnir í Rúsumi skulu nú broytast

Tað, sum er at fáa í Rúsumi skal nú prísast eftir dygd og styrki, so at tey veikaru sløgin verða bíligari enn tey sterkaru

ÁKI BERTHOLDSEN

Er tað nakað, sum hvør einasti føroyingur hevur eina meining um, so er tað prísurin í Rúsumi.

Og tað vísir seg eisini, at er tað nakað evni, sum javnan er verður tikið í politiska kjakinum í Føroyum, so er tað júst prísirnir á prísirnir á brennivíni.

Og nú verður so enn ein roynd gjørd at geva prísnum ein kvink.

Men hvønn vegin teir verða kvinkaðir, er kanska meiri ivingarsamt.

Finnbogi Arge og Karsten Hansen, landsstýrismenn, skulu nú stinga hövdini saman fyri í felag at áseta nýggjar rúsdrekkaðarprísir í Føroyum, sigur figgarnevdin

Men í øllum førum tykist tað vera greitt, at í ætlanin

er at í hvussu so er summi sløg skulu verða bíligari,

enn tey eru nú.

Samband ímillum prís og styrki

Tað er ein meiriluti í figgarnevdini, sum nú vil hava prísirnir í rúsdrekkaðarprísini endurskoðaðar.

Tað ger meirilutin greitt, nú hon hevur figgarlógina fyri komandi ár.

Meirilutin, sum eru tey fyra umboðini hjá samgonguni, Bjarni Djurholm, Heini O. Heinesen, Jógvan Durhuus og Jákup Sverri Kass vilja hava meiri samband ímillum prísir og styrki á tí, sum er at fáa í Rúsdrekkaðarprís Landsins.

Figgarnevdin hevur skrivað í áltíð til figgarlógina, at „Landsstýrismaðurin í vinnumálum skal saman við landsstýrismanninum í figgarmálum virka fyri, at samsvar er millum prísir, dygd og styrki á rúsdrekka. Eisini skal skipanin lagast til vinnulig endamál o.a.“

Tá ið figgarlógin varð til viðgerðar friggjadagin, vildi

Kristian Magnussen, lögtingsmaður hava meirilutan í figgarnevdini at greiða tinginum frá, hvat hetta merkti.

Bjarni Djurholm, formaður í figgarnevdini svaraði, at eftir ein fullkomiliga hópisleysan avgjaldspolitik, er eru prísirnir ásettir soleiðis, at nú er tað so, at at tá ið fólk, serliga ung fólk, keypa rúsdrekka, ganga tey mest eftir, hvussu nógv prosentir tey fáa fyri pengarnar.

Bjarni Djurholm helt, at øll figgarnevdin var samd um, at tað var neyðugt at taka øll hesi viðurskiptini upp til nýggja viðgerð, so at fólk heldur fara at hyggja eftir dygdini í tí, tey keypa.

Men hvat merkir so tað, at skipanin skal lagast til vinnulig endamál?

– Í dag er tað soleiðis, at matstovur kunnu ikki keypa frá rúsdrekkaðarprís uppá borg. Alt skal gjaldast í hondina.

– Og fyri at ganga ynskjunum hjá viðskiftafólki á mæti, mugu matstovurnar

hava ovurstórar goymslur. Og tí heldur figgarnevdin at hetta er ein óheppin støða, helt Bjarni Djurholm.

Kristian Magnussen var ikki heilt nøgdur.

Hann helt, at lítill meining var í at roynd at fáa ungfolk at keypa veikari sløg.

Hann helt ikki, at tey fóru at drekka minni fyri tað

– Tað kann væl vera, at tey fara at drekka onnur sløg enn nú. Men rúsurin verður ikki minni, tí so fara tey bara at drekka størri nøgdur.

– Tað kann gera tað sama, um eitt fólk drekkur eina ferð 50% ella fimm ferðir 10%, helt Kristian Magnussen.

Tað eru politikarnir, sum áseta prísirnir á rúsdrekka. Og hjá teimum eru meiningarnar líka ymiskar, sum hjá øllum øðrum.

So óvist er, hvørja laggu hetta fær.